

JURYRAPPORT

BNG BANK ERFGOEDPRIJS

2017

BNG BANK
ERFGOED
PRIJS
BNG CULTUURFONDS

OVER DE BNG BANK ERFGOEDPRIJS

Sinds 2010 wordt op initiatief van het Erfgoedplatform van Kunsten '92 een nationale prijs toegekend aan de gemeente met het beste beleid op het gebied van erfgoed: de BNG Bank Erfgoedprijs. Met deze prijs ter waarde van € 25.000 wil het Erfgoedplatform van Kunsten '92 uitstekende voorbeelden van de gemeentelijke erfgoedpraktijk delen, andere gemeenten inspireren en zo bijdragen aan goede erfgoedzorg.

De prijs stimuleert gemeenten om actief in te zetten op cultureel erfgoed, ook ter versterking van beleidsterreinen als toerisme, cultuur, onderwijs, sociale zaken, ruimtelijke ontwikkeling en economie. Alle gemeenten in Nederland kunnen meedingen naar deze prijs, die beschikbaar is gesteld door hoofdsponsor BNG Cultuurfonds.

Eerdere winnaars zijn de gemeenten Dordrecht [2010], Westerveld [2011], Schiedam [2012], Kampen [2013], Bergen op Zoom [2014] en Beesel [2016].¹

Criteria

De criteria van de BNG Bank Erfgoedprijs zijn:

- Wat is de visie van de gemeente op het gebied van erfgoed?
- Op welke andere beleidsterreinen speelt erfgoed een rol?
- Welke rol krijgen inwoners bij het erfgoed en het gemeentelijke erfgoedbeleid?
- Welke plaats is er voor jeugd [onderwijs, erfgoededucatie] en/of de participatie van ouderen?
- Hoe communiceert de gemeente over het erfgoedbeleid en de -projecten?
- Wat doet de gemeente met erfgoed als innovatieve factor?
- Waaruit bestaat het recent gerealiseerd beleid en welke uitgevoerde projecten zijn er?
- Wat is de grootte en de inzet van het gemeentelijke erfgoedbudget.

Daarnaast worden de gemeenten vanuit de volgende invalshoeken bekeken:

- Plannen** Geeft de gemeente erfgoed een duidelijke plaats in haar plannen?
- Praktijk** Blijft het niet bij woorden, maar voert de gemeente dat beleid ook uit, liefst op vernieuwende wijze?
- Participatie** Schakelt de gemeente burgers [jongeren en ouderen] in bij haar erfgoedbeleid?

¹ De editie van 2015 werd overgeslagen om enkele vernieuwingen in aanmeldingsdata en -procedure op te zetten.

PROCES EN TIJDSPAD EDITIE 2017

2 mei tot en met 10 augustus 2016: Voordrachten

In deze periode was het voor derden mogelijk om gemeenten **voor te dragen** voor de BNG Bank Erfgoedprijs 2017. Dit kon o.a. via het digitale voordrachtformulier op de website. Voordragen kon tot uiterlijk 10 augustus, zodat gemeenten die de voordracht accepteerden, voldoende tijd hadden hun aanmelding voor te bereiden. Kunsten '92 onderzocht samen met de juryleden of het serieuze voordrachten betrof. De voorgedragen gemeenten werden vervolgens uitgenodigd zich aan te melden voor de BNG Bank Erfgoedprijs 2017.

10 juni tot en met 9 september 2016: Aanmelden

Alle Nederlandse gemeenten die in aanmerking willen komen voor de BNG Bank Erfgoedprijs konden zichzelf aanmelden tussen 10 juni en 9 september 2016, d.m.v. het [digitale] aanmeldformulier. Dit gold dus zowel voor gemeenten die waren voorgedragen door het publiek als voor gemeenten die zichzelf wilden aanmelden. In het aanmeldformulier werd aan gemeenten gevraagd om per criterium in een maximaal aantal woorden te reageren. Gemeenten konden dit jaar drie bijlagen toevoegen als nadere toelichting. Daarnaast werd in maximaal 500 woorden toelichting gevraagd op inzet en grootte van het erfgoedbudget in relatie tot de gehele begroting. Na de aanmeldperiode werd een lijst samengesteld van alle aangemelde gemeenten.

Najaar 2016: Selectie 5 genomineerden en incognito jurybezoeken

Bij het juryoverleg in oktober beoordeelde de jury [samengesteld uit het brede erfgoedveld] de aangemelde gemeenten op de lijst aan de hand van de criteria. Vervolgens nomineerden zij de vijf beste gemeenten. De vijf genomineerde gemeenten werden op de hoogte gesteld van hun nominatie en de verdere selectieprocedure. De niet geselecteerde gemeenten zijn eveneens op de hoogte gesteld, vergezeld van een korte reactie op hun aanmelding. Onaangekondigd en incognito bezochten de juryleden in het najaar vervolgens de vijf genomineerde gemeenten om een beter beeld te krijgen van hun aanmeldingen en vragen voor te bereiden om tijdens de pitches in januari te kunnen stellen.

Januari 2017: Pitches vijf genomineerde gemeenten

Op uitnodiging van de jury pitchten de vijf genomineerde gemeenten hun aanmelding bij de jury. De jury stelde vervolgens vragen naar aanleiding van de aanmeldingen, de jurybezoeken en de pitches. Alle vijf genomineerde gemeenten woonden de pitches en vragenrondes van de overige genomineerden bij. Aansluitend vond het tweede juryoverleg plaats, waarbij de winnaar werd gekozen. De bekendmaking vindt echter pas plaats tijdens de prijsuitreiking in het voorjaar.

Vrijdag 24 maart 2017: Prijsuitreiking BNG Bank Erfgoedprijs 2017

Traditiegetrouw wordt de gastgemeente gevraagd de prijsuitreiking te organiseren samen met het Erfgoedplatform van Kunsten '92. Gemeente Beesel, winnende gemeente van de BNG Bank Erfgoedprijs 2016, is gastgemeente voor de prijsuitreiking van de editie van 2017. De prijsuitreiking voor de gastgemeente is een mooie gelegenheid een inhoudelijk randprogramma te organiseren: om een breed publiek van erfgoedliefhebbers en –professionals kennis te laten maken met het winnende erfgoedbeleid en het stokje over te dragen aan de nieuwe 'beste erfgoedgemeente' van Nederland. Dit jaar organiseert de gemeente Beesel voorafgaand aan de prijsuitreiking i.s.m. Kunsten '92 en Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland het symposium **Erfgoed als samenspel. De kracht van verbindend leiderschap voor gemeenschappen en erfgoed.**

DE JURY

De jury van de BNG Bank Erfgoedprijs 2017 bestaat uit:

- **James van Lidth de Jeude**, juryvoorzitter; voorzitter BNG Cultuurfonds en voormalig burgemeester van Deventer
- **Janneke Bierman**, architect en directeur BiermanHenket architecten
- **Karel Loeff**, directeur Erfgoedvereniging Heemschut
- **Arnoud Odding**, directeur Rijksmuseum Twenthe en Museum Twentse Welle
- **Patrick Timmermans**, voorzitter Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland [OPEN] en directeur Erfgoed Brabant
- **Cees van 't Veen**, algemeen directeur Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

INZENDINGEN

Gemeenten konden zichzelf aanmelden én voorgedragen worden door derden. Aan de voorgedragen gemeenten werd door Kunsten '92 verzocht hun voordracht om te zetten in een aanmelding. Van de 19 voordrachten hebben uiteindelijk 11 gemeenten zich aangemeld. De overige 11 gemeenten hebben op eigen initiatief zich aangemeld. Het totaal aantal aanmeldingen voor 2017 kwam daarbij op 22 gemeenten.

Aanmeldingen 2017

- 01 Alphen-Chaam
- 02 De Bilt
- 03 Boxmeer
- 04 Bunschoten
- 05 Breda
- 06 Den Haag
- 07 Doesburg
- 08 Gennep
- 09 Goeree-Overflakkee
- 10 Harderwijk
- 11 Heemskerk
- 12 Hoorn
- 13 Maassluis
- 14 Oisterwijk
- 15 Oldenzaal
- 16 Renswoude
- 17 Roermond
- 18 Urk
- 19 Veere
- 20 Wierden
- 21 Wormerland
- 22 Zutphen

Voorgedragen, maar dit jaar niet in aanmelding omgezet:

- Bernheze
- Dordrecht
- Heerlen
- Hellendoorn
- Heumen
- Ooststellingwerf
- Utrechtse Heuvelrug
- Waalre

SELECTIE & BEOORDELING

Eerste selectie

Na de sluiting van de aanmeldperiode boog de jury zich begin oktober over alle inzendingen. Ter voorbereiding is aan de individuele juryleden verzocht om, voorafgaand aan het eerste juryoverleg, per gemeente aantekeningen te maken op basis van de criteria. De juryleden hebben er naar gestreefd om eventuele voorkennis over gemeenten niet te laten meespelen en hun indruk te baseren op de aanmelding en de ingediende informatie.

Tijdens het eerste overleg vergeleek de jury de individuele beoordelingen, met een score-systeem. Uiteindelijk waren de juryleden het erover eens dat de aanmeldingen van de gemeenten Breda, Den Haag, Hoorn, Oldenzaal en Zutphen het best uit de bus kwamen. De aanmeldingen van deze vijf voldeden aan een aantal belangrijke criteria, zoals een brede visie op cultureel erfgoed, met voldoende evenwicht tussen monumenten, tradities, musea, archieven, archeologie [indien van toepassing] en collecties. Maar ook doorstonden zij de eerste toets van aansluiting met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening en toerisme. Innovatie en inspiratie scoren goed. Bovendien lijken zij de interesse en initiatieven van de bewoners actief in te zetten.

Jurybezoeken

In verschillende samenstellingen hebben de juryleden in het najaar 2016 incognito bezoeken gebracht aan Breda, Den Haag, Hoorn, Oldenzaal en Zutphen. Bij deze bezoeken liepen de juryleden door de binnenstad en verschillende wijken in de gemeente, waarbij op de ruimtelijke kwaliteit werd gelet, prominente gebouwen en projecten werden bezocht, evenals musea, VVV-kantoren en boekhandels en waarbij zoveel mogelijk met burgers en ondernemers werd gesproken. Tijdens de bezoeken werden aantekeningen gemaakt en vragen geformuleerd, om tijdens de pitch aan de genomineerden te stellen.

Pitches

Op 25 januari 2017 waren de vijf genomineerde gemeenten uitgenodigd om hun erfgoed-beleid toe te lichten aan de jury door middel van pitches: korte presentaties van maximaal 7 minuten, met foto of film. Gevraagd was om de volgende vragen mee te nemen: Hoe onderscheiden de gemeenten zich ten opzichte van de omliggende omgeving en hoe is hun relatie daarmee? In hoeverre komen de inspanningen voort uit gemeenschap en gemeente? Hoe is erfgoed ondergebracht in de gemeente-organisatie, niet alleen in FTE's, maar ook afdelingen/beleidsterreinen?

Na afloop van elke pitch konden de juryleden maximaal 7 minuten vragen stellen naar aanleiding van de aanmelding, het jurybezoek en de presentatie. De vijf genomineerde gemeenten woonden elkaars pitch bij.

Alle vijf genomineerde gemeente hielden meer dan enthousiaste presentaties. De vijf gaven met beeldmateriaal, filmpjes en inhoudelijk sterke verhalen een extra inkijk in hun erfgoed-praktijk. De pitches bewezen dat de genomineerden zich enorm inspannen om de bewoners en [erfgoed]organisaties te betrekken. Niet alleen in afname van het brede aanbod, maar ook in actieve deelname bij het maken van beleid of opzetten van activiteiten. Alle genomineerde gemeenten onderzoeken op hun eigen wijze wat de beste verhouding is tussen gemeente en gemeenschap.

Beslissing

Direct na de presentaties vond het tweede juryoverleg plaats. Met de aanmelding, het gemeentebezoek en de pitch in het achterhoofd, heeft de jury zich op dat moment gebogen over de vraag welke gemeente zich dit jaar de winnaar van de BNG Bank Erfgoedprijs 2017 mag noemen. De voorzitter verzocht de juryleden opnieuw eerst hun individuele beoordeling te noteren, om deze vervolgens gezamenlijk door te nemen en nogmaals te meten aan de criteria.² Uiteindelijk hebben de juryleden unaniem de winnaar aangewezen.

2 Om de indruk van belangenverstrengeling te vermijden, hebben tijdens beide jury-overleggen jurylid Karel Loeff en Heleen Alberdingk Thijm [ondersteuning Kunsten '92] de overlegkamer verlaten bij het bespreken van gemeente Hoorn. Zij zijn goed op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen in de gemeente en wilden daarmee niet het oordeel van de andere juryleden beïnvloeden. Bij het bespreken van gemeente Zutphen verliet jurylid Janneke Bierman het overleg. Zij is als architect betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe museum in Zutphen.

DE VIJF GENOMINEERDEN

De vijf genomineerde gemeenten voldeden allen aan een aantal belangrijke criteria, zoals een brede visie op cultureel erfgoed, met voldoende evenwicht tussen monumenten, tradities, musea, archieven, archeologie [indien van toepassing] en collecties. Maar ook doorstonden zij de eerste toets van aansluiting met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening en toerisme. Innovatie en inspiratie scoren goed. Bovendien lijken zij de interesse en initiatieven van de bewoners actief in te zetten. De volgende punten [in telegramstijl] vielen specifiek per gemeente op:

BREDA

- Erfgoed wordt in relatie gebracht met andere beleidsterreinen.
- Door een 'kampvuursessie' te organiseren neemt Breda duidelijke voortrekkersrol.
- De dynamische beleidsadvieskaart is een positief punt.
- De Bredase jeugd moet canon kennen van hun stad.
- Bevlogen wethouder, bevlogen ambtenaren.
- Erfgoedvisie wordt gedegen gebouwd van onderop. Er zit beweging in en wordt opnieuw uitgevonden.
- Prijs zou zowel voor resultaten zijn als voor aanmoediging.
- Beleid wat ze opbouwen is stevig over nagedacht, maar praktijk laat nog op zich wachten.
- Niet vermeld in aanvraag, maar het is wel bekend dat er grote betrokkenheid en inzet is van vrijwilligers.
- Stichting stadspromotie werkt met originele thema's: bijvoorbeeld dakloze die zijn erfgoed vertelt, plekken waar hij trots op is.
- Winnaar Brabantse Erfgoedprijs 2013.
- Ze komen uit achterstandssituatie: afstemming regionaal archief, 2 verschillende musea
- Openbare ruimte is verzorgd. Compacte binnenstad, gezellig, kleine winkels, weinig leegstand. Bij binnenkomst vallen het station en stationsgebied, bestrating en [verderop] het Naussauhotel positief op. Cultureel erfgoed is bij binnenkomst met bewegwijzering zichtbaar gemaakt. Monumenten goed verzorgd. Veel bouwprojecten zijn zichtbaar met revitalisering bezig.

Vragen en kanttekeningen

- Werkt gemeente samen met Hogeschool voor Toerisme?
- Wat onderneemt Breda met planvorming Oranjestad en militair verleden?
- Observatie: ze halen Van Gogh naar zich toe. Wat is de relatie tussen stad en dorp in de omgeving? Weten ze wel wat hun unique selling point is? Hoe positioneren zij zich?
- Breda heeft enorme herontwikkelingsgebieden en lege plekken in de stad. Wat doen ze daar; op welke manier speelt erfgoed hier een rol?
- Twee musea worden samengevoegd. Stedelijk museum en Breda Museum. Hoe gaat dan het verhaal van Breda dan verteld worden?

DEN HAAG

- De gemeente verricht al jaren goed werk. Organisatorisch is erfgoed bij de gemeente uitstekend verankerd met andere beleidsterreinen.
- Historische Informatiepunten [HIP's] vallen positief op. Mooi samenspel van culturele instellingen en erfgoedorganisaties.
- In alle wijken is onderzoek gedaan, dus alle tijdslagen komen in beeld. De gemeente maakt veel gedegen publicaties over verrassende onderwerpen. Compliment: ze kijken echt heel breed naar erfgoed. Prachtige presentatie over wederopbouwkunst. Niet alleen klassieke monumenten.
- Erfgoed is een compleet verhaal in deze gemeente. Ook groen, archeologie, mobiel erfgoed [tram], bibliotheken.
- Er zijn themawandelingen over specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld rondom Indië en immaterieel erfgoed.
- De ruimtelijke kwaliteit is niet overal van een zelfde orde. Er is bewegwijzering naar culturele instellingen en toeristische plekken.
- Groot en divers cultureel aanbod, waarbij de hoeveelheid musea opvalt.
- Ook het digitaal erfgoed is ontsloten, o.a. via www.haagseherinneringen.nl
- 'Vertrouwen op Haagse kracht' en agenda 'Ruimte voor de stad' zijn voorbeelden die betrokkenheid van burgers laten zien.
- Groene Menukaart is een interessant instrument voor duurzaamheid.

Vragen en kanttekeningen

- De stad heeft een rijk verleden. In hoeverre slagen ze erin hun eigen gemeentelijke geschiedenis voor het voetlicht te brengen, als Rijkshoofstad met een internationale juridische laag [o.a. Vredespaleis]?
- Waarom wordt de Binckhorst niet prominent in de aanmelding toegelicht?
- Hoe gaan ze om met ligging aan de zee en met de ontwikkelingen rondom de pier in Scheveningen?
- Wat zijn de vernieuwende / innovatieve projecten? Aanpak lijkt behoudend.
- De groene menukaart is waarschijnlijk breder dan een Haags initiatief. Blijkt nog niet uit de aanmelding.
- Grote projecten en erfgoed: hoe neem je de inwoners mee in de transitie? Bijvoorbeeld Hofvijver en Spui.
- Nieuwsgierig naar project erfgoed Haagse migranten. Is dit aangesloten bij landelijk initiatief/ Randstedelijk initiatief?
- In hoeverre speelt erfgoed een rol in de uitstraling van Den Haag naar buiten toe? En hoe leeft dat bij de inwoners? Er is geen bekend merk zoals I Amsterdam.

HOORN

- Erfgoed wordt breed gezien en opgenomen in een langjarig beleid en koppelingen met andere beleidsterreinen.
- Interessant is het aantal erfgoedmedewerkers in de gemeentelijke organisatie: 6,5 fte en daarnaast nog voor archeologie.
- Het erfgoedbeleid is opgezet aan de hand van thema's en speerpunten.
- Het blijft niet bij plannen. Het beleid heeft al geresulteerd in concrete projecten.
- Reconstructie van de tuinderstoren is een goed voorbeeld hoe de bewoners betrokken worden.
- De gemeente zet actief in op duurzaamheid.
- Erfgoedprojecten wordt uitgevoerd met enthousiaste participatie van jongeren [zoals reconstructies Rad van Bangert en Tuinderschoorsteen].
- Carnaval, kermis en tuindersgeschiedenis zijn belangrijke voorbeelden van immaterieel erfgoed.
- De openbare ruimte in de historische binnenstad maakt een verzorgde indruk. Er is een uitstekende bewegwijzering naar de culturele instellingen en/of toeristische locaties. Hoorn kent veel uitbreidingswijken met eigen karakter.
- Inzet van digitale middelen: QR-informatie in de stad; het Westfries Museum heeft een Augmented Reality presentatie.

Vragen en kanttekeningen

- Kijken naar uitbreidingswijk Bangert & Oosterpolder. Reconstructie Rad van Bangert
- Hoe worden op het gebied van participatie ook ouderen betrokken?
- Hoe verhoudt Hoorn zich op het gebied van erfgoed met de omliggende gemeenten?
- Hoe is de relatie tussen de gemeente en het Westfries Museum?
- Hoe werkt de thematische aanpak van het erfgoedbeleid, bijvoorbeeld bij Kaap Hoorn?
- Hoorn is een forenzenstad. Wat is het meest kenmerkend van hedendaags Hoorn en is dit ook op één of andere wijze te zien in erfgoedbeleid/ -praktijk?
- Hoorn presenteert zich vooral als VOC-stad / handelsstad met bloeitijd Gouden Eeuw. Hoe wordt er in dit verhaal omgegaan met de keerzijde van de VOC-geschiedenis? Wel is bekend dat men momenteel werkt aan het Verhaal van Hoorn.

OLDENZAAL

- Visie op erfgoed lijkt breed en multidisciplinair.
- Presenteert zich met Twentse identiteit ['tukkers' en 'noaberschap'], tegelijkertijd profileert het zich t.o.v. regio het meeste als katholieke stad. Onder andere via actieve carnavalstraditie.
- Is ook Hanzestad, maar misschien de minst bekende van alle Nederlandse Hanzesteden.
- Er is ruim aandacht voor herdenken bij het erfgoedbeleid.
- Erfgoednota 2017 – 2020 **Terug naar de toekomst**: Hiermee maakt men ook verdwenen erfgoed zichtbaarder. Een voorbeeld is de inrichting van het plein rondom de kerk. Met markeringen in de nieuwe bestrating is een verwijzing gemaakt naar de archeologische vondsten [zoals een aantal gevonden graven].
- De digitale waardenkaart en communicatie op de website is erg goed. Er is veel informatie te vinden over monumenten en cultuurhistorie.
- Statushouders maken kennis met de gemeente via erfgoedwandeling.
- Laagdrempelige mogelijkheid tot deelname aan erfgoed. Toeristische informatie ontsloten via mobiele app. Het VVV-kantoor biedt een aantal [thema-]rondleidingen over lokale geschiedenis.
- Samenhorigheid zit in de gemeenschap. Er zijn veel actieve vrijwilligers. Zo is bijvoorbeeld een informatiewebsite gemaakt door vrijwilligers die eerder de informatieput archeologie beheerden.

Vragen en kanttekeningen

- DNA project OER-Oldenzaler. In hoeverre wordt dat DNA een onderlegger voor beleid? Hoe duurzaam is de community die bij het project is ontstaan? Het onderzoek naar DNA van Oldenzalers kan innovierend en inspirerend zijn, als het een duurzame toepassing krijgt.
- Is de lokale gemeenschapszin ook terug te vinden in de erfgoedopvatting?
- Klopt het beeld dat er veel gesloopt wordt? Hoe verhoudt dit zich tot erfgoed?
- De openbare ruimte maakt een nette indruk, maar is niet bijzonder uitnodigend. Niet elke ruimte even aantrekkelijk ingericht. Er is ook sprake van leegstand. Monumenten zijn goed zichtbaar en vindbaar door bewegwijzering. Maar toeristen zonder voorkennis zien niets van de archeologie. Het is een uitdaging dit zichtbaar te maken.
- De leegstand en niet correcte routing naar VVV in de binnenstad vallen in negatieve zin op. Met Augmented Reality geprofileerde men zich in aanmelding, maar de VVV was niet op de hoogte.
- Slogan is: De glimlach van Twente. Kunnen ze aan de hand hiervan uitleggen wat de huidige identiteit is van Oldenzaal? Waarmee onderscheidt het zich tegenwoordig? Of is de identiteit vooral geënt op het historische imago?

ZUTPHEN

- Groot erfgoedbudget beschikbaar. Gemeentelijke organisatie: veel FTE's.
- Goede verdeling van 3 P's [praktijk, plannen, participatie]. Beleid blijft hier niet alleen bij plannen; er zijn de afgelopen periode veel projecten uitgevoerd.
- Meerjarig perspectief als onderlegger voor veel verschillende activiteiten. Er lijkt een goede combinatie te zijn van bottom-up en regie van bovenaf.
- Er is een aantal grootschalige projecten gaande zoals het stationsgebied en de IJsselkade, waar erfgoed duidelijk in mee wordt genomen.
- Ouderenzorg en erfgoed zijn innovatief.
- Erfgoedjaaroverleg is een mooi platform voor communicatie met de burgers.
- Erfgoedlijnen worden innovatief genoemd, maar zijn misschien vergelijkbaar met projecten in andere gemeenten.
- VVV is sterke ambassadeur. Hoog toerismebezoek. Erfgoed is daarbij een belangrijk 'asset'.
- Erfgoed speelt ook belangrijke rol in het creëren van een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat.
- Zutphen is bij binnenkomst een levendige stad. De goede bestrating is als een tapijt, de stad is een etalage. Veel lokale winkels, niet alleen ketens. Ook druk bezocht door toeristen en regio-bewoners.
- Weet het imago van zeventiende-eeuwse historische stad te ontstijgen. Het is geen stilstaande monumentenstad.
- Bijzondere betrokkenheid, zelforganisatie en professionaliteit van bewoners. De gemeente faciliteert.
- Er wordt een forse investering gedaan in het samenvoegen van de musea.
- Burgerparticipatie lijkt verbonden met lokale mentaliteit: "We geven elkaar de ruimte omdat we ruimte hebben"
- Spoorzone [Noorderhaven] is goed uitgevoerd, ondanks lastige opgave i.v.m. grootschalig en dynamiek.
- De veelzijdigheid van Zutphens karakteristieken leidt niet tot fragmentering in focus. De compactheid van de gemeente speelt daarbij een belangrijke rol. De historische binnenstad kan de bezoeker in korte tijd goed bekijken. En in de spoorzone vindt men het heden, in de vorm van Clean Tech en jonge bedrijvigheid.
- In januari jl. heeft de gemeente aangifte gedaan omdat een beschermd rijksmonument is beschadigd. Bij verbouwwerkzaamheden van een winkelpand bleek bijna alles tot op de kale muren weggehaald. De schade in het pand was volgens de gemeente zo groot, dat aangifte is gedaan op basis van de Erfgoedwet. De jury vindt dit het vermelden waard, vanwege de verantwoordelijkheid die de gemeente Zutphen in deze heeft genomen.

Vragen en kanttekeningen

- De Noorderhaven [gebied achter het station] wordt niet vermeld in de aanmelding.
- Nieuwsgierig hoe de nieuw ingerichte VVV gaat opereren.
- De twee musea zijn gesloten. Tijdens het bezoek was onduidelijk wanneer ze weer open gaan.
- Benieuwd naar extra aandacht voor jongeren bij stedelijke musea.
- Zutphen doet afstand van klassiek erfgoedstadsje. Levendigheid in de stad getuigt daarvan. Maar hoe ga je in citymarketing om met de veelzijdigheid. Profileren en branding met één merk lijkt niet echt aanwezig. Is de veelzijdigheid een kracht of een zwakte?
- Hoe wordt het nieuwe museum in relatie gebracht met bestaande initiatieven? Wat is de positie van het museum voor toekomstige ontwikkeling van Zutphen?

WINNENDE GEMEENTE

Na lang beraad over de sterke aanmeldingen en pitches werd de jury het eens: de gemeente Zutphen is winnaar van de BNG Bank Erfgoedprijs 2017.

Winnaar BNG Bank Erfgoedprijs 2017

Wat springt eruit? Zutphen toont zich in al haar veelzijdigheid, die veel verder gaat dan het cliché van een zeventiende-eeuwse Hanzestad. De gemeente scoort op alle criteria hoog. Zutphen benadert het erfgoed integraal en dat vindt zijn weerslag in de praktijk. Er bestaat een uitstekende uitwisseling van kennis en organisatiekracht met bewoners en organisaties. Met ontwikkelingen als de Noorderhaven zorgt de gemeente dat erfgoed geen decor is, maar een levendig en volwaardig onderdeel van de eigentijdse identiteit. Het cultureel erfgoed wordt succesvol ingezet om het aantrekkelijke vestigingsklimaat van Zutphen te promoten. Het bewijs is de nog altijd toenemende stroom Randstedelingen en jongeren die in Zutphen komen wonen.

Genomineerd

Wat springt eruit? In de gemeente zijn veel interessante ruimtelijke en culturele vernieuwingen gaande, waarbij Breda haar erfgoed als essentiële factor meeneemt. Daarbij is er groeiende aandacht voor het betrekken van de gemeenschap.

Genomineerd

Wat springt eruit? Het uitgebreide aanbod van erfgoed en de verscheidenheid aan hedendaagse functies zorgen voor een zeer rijk palet. Om publiek te bereiken en betrekken is er aandacht voor hele specifieke onderwerpen en microverhalen. Voorbeelden hiervan zijn de plannen voor het migranten-erfgoedcentrum en themagerichte publicaties.

Genomineerd

Wat springt eruit? Een duidelijke profilering als historische Zuiderzeestad, met daarbij ruimte voor nieuwe perspectieven en ontwikkelingen. Hoorn vervult een belangrijke regiofunctie. Historie is een waardevol 'asset' in het aantrekkelijke vestigingsklimaat.

Genomineerd

Wat springt eruit? Het project OER-Oldenzaler valt op vanwege de aansprekende en innovatieve manier om actualiteiten en geschiedenis met elkaar te verbinden. Ook blijkt het een uitstekende manier om bewoners op een hele persoonlijke manier bij het lokale erfgoed te betrekken.

ZUTPHEN

BREDA

DEN HAAG

HOORN

OLDENZAAL

COLOFON

Jury BNG Bank Erfgoedprijs 2017

James van Lidth de Jeude,
Janneke Bierman, Karel Loeff,
Arnoud Odding, Patrick Timmermans,
Cees van 't Veen.

Kunsten '92

Herengracht 62
1015 BP Amsterdam
020 - 422 03 22
info@kunsten92.nl
www.kunsten92.nl

